

הלכות תפילין - ג

הקדמת תפילין של יד לתפילין של ראש

ואתחנן ו, ח

וקשרתם לאות על-גדף והיו לטטפת בין עיניך.

פסחים סד, ב

אמר רבי שמעון בן לקיש אין מעבירין על המצות.

שוע"ר סי' כה

יב בתחילה יניח תפילין של יד ואחר כך תפילין של ראש.

ואם פגע בשל ראש תחילה, יעבור על אותה מצוה ויניח של יד תחלה, כיון שקדימת של יד לשל ראש הוא מן התורה, שהרי בתחילה נאמר וקשרתם לאות על ירך ואחר כך והיו לטוטפות וגו', לפיכך אין משגיחין על העברת המצוה בזה.

כד כבר ביארנו דברכת להניח תפילין עולה גם כן לשל ראש, על כן יש למעט ההפסק ביניהם בכל מה דאפשר, ולכן לא יכרוך הרצועה סביב הזרוע עד לאחר שיניח תפילין של ראש, כיון שכריכה זו אינה רק מנהג בעלמא ואינה בכלל המצוה, על כן טוב לאחר אותה, והאר"י ז"ל היה נוהג לכרוך כריכה זו קודם הנחת תפילין של ראש, מפני שהוא סובר שכריכה זו היא מכלל המצוה ולפיכך אין זו הפסק כלל.

כה יש מי שאומר שאסור להוציא את התפילין של ראש מהתיק עד שתהא התפילין של יד מונחת כבר על הקיבורת, מהטעם הידוע למשכילים.

כו ואף אם שתייהן מונחות לפניו חוץ לתיק, לא יתקן לפתוח את התפילין של ראש עד אחר הנחת תפילין של יד, דכשנוטל את התפילין של ראש בידו כדי לפתחה ואינה מניחה מיד, הרי הוא מעביר על המצוה.

שוע"ר סי' כז

יא שיעור אורך רצועה של תפילין של יד, כדי שתקיף את הזרוע ויקשור ממנה את הקשר ותמתח רצועה אחת עד אצבע אמצעית, ויכרוך ממנה על אצבעו ג' כריכות ויקשור.

שוע"ר סי' כח

ג כשחולץ תפיליו צריך לחלוץ של ראש תחילה, שאם יחלוץ של יד תחלה נמצאת מונחת עליו תפילין של ראש בלבדה, והתורה אמרה והיו לטוטפות בין עיניך, ודרשו חכמים כל זמן שבין עיניך יהיו שתיים, שלכך נאמר והיו שהוא לשון רבים ולא נאמר וקשרתם לאות על ירך ולטוטפות וכו'.

ו יש שהיו נוהגין מטעם הידוע להם לחלוץ תפילין של ראש קודם שמסיר הרצועה מהאצבע, ויש נוהגין מטעם הידוע להם להסיר הרצועה מקודם.

ח כשמניח בתיק, צריך לזהר להניח בענין, שכשיבא ליטלן משם ללובשן לא יוכל לפגוע בשל ראש תחילה, כדי שלא יצטרך לעבור על המצוה ללבוש של יד תחילה.

ולכן מן הראוי היה להניח בכיס צר וארוך, של ראש מלמטה ועליו של יד, שכשיבא ליטלן יפגע תחלה בשל יד המונח למעלה. שאין איסור מן הדין במה שהשל יד מונח על גבי של ראש, אע"פ שהשל ראש קדושתו חמורה מהשל יד, הואיל ומכל מקום שניהם דבר אחד, שהפרשיות הכתובות בזה כתובות בזה.

אלא שאעפ"כ יש שנהגו שלא להניח בכיס אחד זה על גבי זה, אלא בשני כיסין זה אצל זה, אלא שהשל יד יהא מונח קצת לצד מעלה, שאם יהיו מונחים בשוה יצטרך לפעמים לעבור על המצוה, דהיינו אם יבא השל ראש מזוהר לפניו תחלה נגד יד ימינו שנוטל בה התפילין, יצטרך לעבור עליו וליטול השל יד. אבל כשהשל יד הוא קצת לצד מעלה, אין כאן מעביר על המצוה, שהרי השל יד סמוך לו יותר.

פסקי הסדור

אחר שהניח תפילין של ראש יכרוך ג' כריכות על אצבע האמצעי.